

ALAGIĆ MEHMED

OD KULTURNIH AKTIVNOSTI DO TLEGALNOG RADA

Od povratka iz Sarajeva u Banju Luku 1937.godine nisam nigdje bio zaposlen sve do poziva u vojsku 1940.godine. (x) Uključio sam se aktivno u rad KUD "Budućnost" u Gornjem Šeheru i u RKUD "Pelagić", u muzičke sekcije oba društva, koja su međusobno bila povezana. Svirao sam na bugariji, a i nastupao za hor RKUD "Pelagić". U SKOJ sam primljen 1939.godine, a u KPJ 1943. Učestovao sam u nastupima sve dok me nisu pozvali u vojsku.

Služio sam kadar jugoslovenske vojske u Desetom takovskom puku u Sarajevu, gdje me je i rat zatekao. U vrijeme aprilskog rata moja vojna jedinica krenula je vozom prema granici. Uskotračnom željeznicom puk se prebacio do Bos. Broda, a odavde smo maršom krenuli u pravcu Virovitice. Bio sam radiotelegrafista u vođu za vezu. Negdje 20-ak kilometara pred Viroviticom puk se razmjestio na konačenje. Mislim da je bio 9. april. U večernjim satima dobili smo obavještenje da se njemačke jedinice približavaju Virovitici. Medjutim, vojsci nije ništa preneseno, niti su bilo kakve komande izdavane. Vojska nije dobivala nikakve informacije. Osjećala se prilična neorganizovanost. Vojska je bila strahovito umorna. Umorni od marša svi su brzo zaspali. Izjutra slijedećeg dana vojnike je čekalo iznenadjenje. Komande nigdje nije bilo. Oficiri su pobjegli napuštajući vojnike. Nikoga od oficira nije bilo u blizini. Medju vojnicima su kolale kojekakve vijesti. Trojica mojih drugova SLAVKO TRENK, IVAN GOBAC i neki MIŠKULIN iz Petrinje, s kojima sam se ranije zbližio i s kojima sam bio politički povezan jer su bili članovi SKOJ-a, i ja zaključili smo da moramo izbjeći zarobljavanje. Krenuli smo prema Sisku jer su Ivan Gobac i Miškulin bili iz Siska. S nama je išao i Mirko Dabić iz Sunje. Kad smo stigli pred Sisak zaključilo smo da Miškulin, Gobac i Slavko Trenk udju u grad i ispituju situaciju, a Dabić i ja ostali smo da na ugovorenom mjestu čekamo. Nakon

izvjesnog vremena došao je Slavko Trenk i saopštio nam da je situacija u gradu veoma nepovoljna jer je nekakva okupatorska vlast već uspostavljena i da hapse sve vojnike i drže ih u sabirnom logoru. Slavko Trenk se vratio u Sisak jer je tamo imao nekoga, a i radio je u tom gradu, mada je bio rodom iz Bosanske Dubice. Mi smo produžili put prema Sunji, gdje je Mirko Dabić ostao kod roditelja. Ja sam nastavio put za Banju Luku, gdje sam stigao 17. aprila 1941. Ošao sam pretežno pješke. Tek od Prijedora putovao sam vozom. Uniforme sam se oslobodio još u jednom slavonskom selu prije Siska. Svi iz grupe došli smo tako do civilne odjeće za ćebat i vojnu uniformu. Nije bilo važno što je ona bila stara jer je i takva bila za nas dragocjena.

Poslije dolaska u Banju Luku javio sam se HAMDIDI JARANU, sekretaru ćelije SKOJ-a u kojoj sam primljen za člana. Hamdija Jaran je tada već bio član KPJ, ali je vodio skojevsku ćeliju. On je bio rođeni brat Sulejmana Jarana, koga su ustaše sa ženom ubili u Jasenovcu. Imali su još dvojicu braće.

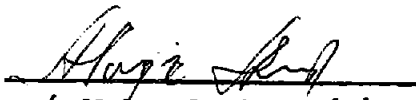
U našoj ćeliji bio je i Medo Mešinović. Kasnije je u ovu ćeliju uključen i Slavko Trenk, koji je nakon mobilisanja u domobranstvo upućen u Banju Luku, gdje je došao jednog dana između 25-28. aprila. Dan ili dva kasnije, 29. ili 30. aprila bio sam i ja mobilisan u domobranstvo, u Desetu pješadijsku pukovniciju u vođu za vezu. Tako smo se u jedinici našli Slavko Trenk, Medo Mešinović i ja. Medo je bio mobilisan dan ili dva prije mene. Odmah smo se dogovorili da treba da radimo. S nama je bio i Redž Fazlić iz Kozarca, za koga smo se osvjedočili da ne voli ustaški režim. Nakon provjeravanja zaključili smo da je podesan za rad kao saradnik, odnosno da mu kao simpatizeru komunista možemo povjeriti neke zadatke.

Nakon par dana susreo sam se sa Dragom Mažarom. Upitao me je za političku situaciju u jedinici, a posebno da li u njoj ima domobrana na koje se u političkom radu može osloniti, a koji mogu izvršiti i neke povjerljivije zadatke. Objasnio sam mu je je sve u jedinici. Rekao mi je da treba odmah pristupiti organizovanijem radu, a da ćemo za taj rad dobivati uputstva. Poslije se Drago Mažar sastao i sa Slavkom Trenkom, a i Medom Mešinovićem.

Uspostavili smo vezu sa magacinerom Alijom Mehićem, domobranskim narednikom. Alija je svojevremeno bio aktivni voj-

ni muzičar, ali je zbog bolesti na plućima prebačen u interdantsku službu. I prije drugog svjetskog rata on je bio u Banjoj Luci. Preko njega u magacinu dobivala se kasnije vojna oprema. Prebacivanje je vršeno preko izravne veze koju je imao narednik Omer Ahmetašević. Drugi je kanal išao preko Franje Kluza s kojim je bio povezan Slavko Trenk. Nakon kraćeg vremena Slavko Trenk bio je premješten iz X. pješ. pukovnije u Domobranski zdrug, koji je bio smješten u zgradi Velike župe Sana i Luka (danas zgrada Skupštine opštine), ali u bočnom dijelu zgrade prema željezničkoj stanici. Tamo je radio u nekom odjeljenju za vezu. Čuo sam da je tamo bila smještena i jedna domobranska radio stanica.

Jednom prilikom Slavko Trenk i ja uspjeli smo izvući jedno desetak oštećenih pušaka, koje su se mogle popraviti. Stražaru je rečeno da se puške voze u Kastel u radionicu za popravak. Ove su puške zatim odvezene do kuće Omera Ahmetaševića, odnosno do njegovog stana u blizini Rebrovačkog mosta.

(Mehmed Alagić)

(x) Mehmed Alagić rođen je 1. novembra 1919. godine. Nakon osnovne škole završava 5 razreda Šerijatske gimnazije u Sarajevu. Nakon petog razreda vraća se u Banju Luku 1937. godine. Do odlaska u vojsku 1940. godine nije se zapošljavao.

Arhiv Eo3. krajiño B. Luka
ABK